

Bijbelstudie over Efeze 5: 22-33

Voelt u zich aangesproken?

In dit gedeelte stelt de apostel Paulus heel duidelijk het christelijk huwelijk aan de orde. Nu zullen wellicht sommige leden van de vereniging meteen afhaken, wanneer ze zelf (nog) ongehuwd zijn of niet meer gehuwd zijn, gescheiden of weduwe. Toch wil ik vragen bij dit gedeelte mee te doen, omdat het wel degelijk iets te zeggen heeft voor ons allen, gehuwd of ongehuwd. Het gaat namelijk om de concretisering van het leven door de Geest voor iedere christen. In hoofdstuk 5, 18 klonk de oproep: wordt vervuld met de Geest! Hoe ziet dat Geest-gevulde leven er dan uit in de praktijk? Paulus geeft daarvan drie voorbeelden: leven door de Geest in het huwelijk (5,22-33), in het gezin (6,1-4) en in het werk (6,5-9). En voor allen geldt: wees bekleed met de wapenrusting van het geloof (6, 10-20).

Het christelijk huwelijk

Het huwelijk is wel zo iets kostbaars, dat dienen we goed en zuiver te bewaren en christelijk in te vullen, geleid door de Geest. Nu in de maatschappij om ons heen juist op het terrein van relaties en seksualiteit de 'alles moet kunnen, als jij het maar fijn vindt' – mentaliteit heerst, dienen christenen in toenemende mate voor te leven wat de rijke zegen is van de ordeningen die God voor ons leven heeft gegeven. Ieder weldenkend mens zou moeten (kunnen) inzien dat er in relaties niets mooier is dan trouw; en voor het opgroeien van kinderen niets beter is dan één vader en één moeder die een hecht team vormen. Ook in de christelijke gemeente is echter het huwelijk aan erosie onderhevig en volgen wij de ontwikkelingen in de maatschappij op enige afstand.

Vers 22 kan gemakkelijk worden misverstaan omdat wij het lezen als 21e -eeuwse westerlingen. Onderdanigheid komt in het (neo-)liberale woordenboek van Vrijheid en Gelijkheid niet voor. Het klinkt bij voorbaat als discriminatie en onderdrukking. Dat Paulus dat niet bedoelt kan niet genoeg benadrukt worden. Maar wat dan wel? Twee begrippen dienen we dan met name te onderstrepen: *eigen mannen* en *onderdanigheid*. De nadruk op de eigen man – degene dus met wie de vrouw getrouwd is – stelt de huwelijkstrouw in het licht. Blijf je eigen man trouw. Vertaald naar ongehuwden en anderen: die trouw die past in het huwelijk is ook in andere levensverbanden een christelijke deugd, zoals in vriendschapsrelaties, in het contact met je werkgever en collega's, en als gemeentelid.

De onderdanigheid heeft te maken met de orde die God gegeven heeft. Schik u naar de orde die God in Zijn wijsheid bij de schepping aan de mens heeft gegeven. Die orde wordt zichtbaar in het huwelijk, maar ook naast en buiten het huwelijk geldt voor ieder christenmens dat hij niet onordelijk moet leven. Het gaat voor ieder om de vraag: Heere wat wil U dat ik zal doen?

Christus en Zijn gemeente

Heel bijzonder is dat de huwelijksband in het licht wordt gesteld van de relatie tussen Christus en Zijn gemeente. Nu moeten we de lens even scherp stellen: Niet de band van Christus met Zijn gemeente wordt vergeleken met het huwelijk, maar het huwelijk dient een weerspiegeling te zijn van de relatie van Christus tot Zijn gemeente. Dat betekent dus eenvoudigweg (? Is het wel zo eenvoudig?) dat de man op Christus dient te lijken en de vrouw op de gemeente. Daarbij vallen de woorden 'hoofd zijn' en 'onderdanig zijn'. Het hoofd-zijn ziet niet op 'de baas zijn', maar op verantwoordelijkheid dragen, leiding geven en liefdevol zorgen – en dat vanuit een onverbreekelijke band tussen hoofd en lichaam. De verbondenheid, de levenseenheid tussen hoofd en lichaam laat uitkomen dat de een niet zonder

de ander kan en wil leven. Er is dus wederkerigheid in de relatie, en die wederkerigheid wordt benoemd met de woorden 'hoofd' aan de ene kant en 'onderdanigheid' aan de andere kant.

Maar als de man zijn hoofd-zijn van de vrouw invult zoals Christus het Hoofd is van Zijn gemeente (vers 23), wat heeft die bruid dan een lieve en zorgzame man getroffen! Want niemand is zo zorgzaam en zo waakzaam als Christus over Zijn Bruidsgemeente. En de vrouw dient onderdanig te zijn zoals de gemeente aan Christus onderdanig is (vers 24): dat gaat heilig vanzelf, van harte en graag. Het geheim van de bruidsgemeente is toch dat zij, getrokken door de liefde van Christus, zich in de nieuwe gehoorzaamheid van het geloof schikt naar Zijn heilige wil – die trouwens ook zo goed voor ons is.

De liefde

Geen goed huwelijk kan zonder de liefde, natuurlijk. Maar wat bedoelen we daar eigenlijk mee? In vers 25 wordt iets gezegd over de liefde van Christus. Deze bleek niet zozeer vragende liefde te zijn, maar vooral gevende liefde. Die gevende liefde ging zover, dat Christus Zich voor Zijn gemeente heeft overgegeven. Hij ging tot het uiterste. Hij had alles voor Zijn bruid over. Hij gaf Zichzelf, tot in de dood. Met als doel: Zijn gemeente te heiligen (vers 26) en uiteindelijk ook te verheerlijken (vers 27).

Opvallend is de combinatie in vers 26 van het waterbad en het Woord. Terecht hebben veel uitleggers hier verwezen naar de doop en de prediking, die in het midden van de christelijke gemeente plaatsvinden; maar vooral ook naar het *verband* tussen doop en prediking. Zonder prediking is de doop een lege huls. De doop vertolkt inhoudelijk wat ook de boodschap van de prediking is: de belofte van het evangelie. Daarom is de doop maar niet een ritueel dat ook los verkrijgbaar zou zijn. Het is ingebed in het leven van de gemeente des Heeren.

Sterk verbonden

Vers 30 beschrijft de relatie tussen Christus en Zijn gemeenten, maar nu vanuit het gezichtspunt van de gelovige. Niet alle handschriften en vervolgens dus ook niet alle vertalingen hebben de woorden 'van Zijn vlees en van Zijn benen'. Gelet op het feit dat weglaten van deze woorden uit de handschriften gemakkelijker te verklaren is dan toevoeging (het is namelijk nog niet zo eenvoudig dit goed te begrijpen) ga ik uit van de oorspronkelijkheid van deze woorden. Het zijn woorden die herinneren aan Genesis 2, waaruit Paulus in het volgende vers citeert. Het geeft de bijzonder nauwe band weer tussen Adam en Eva, tussen man en vrouw, die samen één geheel vormen. Wat een voorrecht dus om van die gemeente, het lichaam van Christus, deel te mogen uitmaken, en voorwerp te zijn van de bijzondere zorg en aandacht van Christus. Dat is een heerlijke geloofswerkelijkheid die ook geldt voor hen die niet getrouwd zijn. Een hechte band – vers 31 gebruikt in het Grieks een woord dat is afgeleid van 'lijm'- tussen man en vrouw in een goed huwelijk, verbonden als met twee-componentenlijm, kan niet sterker zijn dan de band tussen Christus en de Zijnen: wie zal ons scheiden van de liefde van Christus (Rom. 8)?

Een groot geheim

Liefde is inderdaad een groot geheim: hoe kun je verklaren dat een man van een vrouw gaat houden en andersom? Maar kunt u het verklaren dat de liefde van Christus uitgaat naar in zichzelf verloren zondaren om ze zalig te maken en voor eeuwig tot Zijn bruid te maken? Heeft Hij iets aantrekkelijks in die zondaar gezien? Wie zichzelf heeft leren kennen kan dit wonder niet bevatten. Zo'n heilgeheim kun je alleen maar stamelend aanbidden. Vindt u ook niet?

Vragen:

1. Wat treft u in artikel 21 NGB over de zelfopofferende liefde van Christus voor Zijn bruidsgemeente?

2. Wat maakt volgens u een huwelijk tot een echt christelijk huwelijk?
3. Investeren in je relatie: hoe doe je dat (toe te passen op het huwelijk, vriendschap, familie, collega's; maar ook geestelijk in de relatie met de Heere)?
4. Op welke manier(-en) en op welke punten ondermijnt de tijdgeest de Bijbelse basis van het christelijke huwelijk en hoe zou je opgroeiende jongeren kunnen wapenen om deze tijdgeest te weerstaan?
5. Op welke manier geeft u aandacht aan de ongehuwden in de gemeente, aan weduwen/weduwnaars en gescheiden leden?